

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Nicolae Gordilă,

judecătorii – Constantin Alerguș, Ion Guzun,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Popescu Dorin în numele condamnatului Aleinov Alexandr, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui

Aleinov Alexandr Nicolai,

născut la 08 februarie 1964, originar din or. Habarovsk, Federația Rusă, domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. Ciocîrliei 4/7.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 18 septembrie 2015 - pînă la 05 octombrie 2015 (prima instanță);

2. de la 23 decembrie 2015 - pînă la 12 ianuarie 2016 (instanța de recurs);

3. de la 17 mai 2016 – pînă la 10 august 2016 (instanța de recurs în anulare).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei specializată interraională penală a regiunii Aktiubinsk, Republica Kazahstan, din 12 august 2014, menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel a regiunii Aktiubinsk din 21 noiembrie 2014, Aleinov Alexandr a fost condamnat:

- în baza art.235-2 alin.(2) Cod penal al R.Kazahstan la 9 ani închisoare, cu confiscarea averii;

- în baza art. 183-1 alin.(2) lit.a), b) Cod penal al R.Kazahstan la 6 ani închisoare, cu confiscarea averii;

- în baza art. 193 alin.(3) lit.b) Cod penal al R.Kazahstan la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de antreprenoriat pe un termen de 2 ani, cu confiscarea averii;

- în baza art.325 alin.(3) Cod penal al R.Kazahstan la 1 an închisoare.

Conform art.58 alin.(3) Cod penal al R.Kazahstan, prin absorbirea pedepselor mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa de 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de antreprenoriat pe un termen de 2 ani, cu confiscarea averii, cu executarea în penitenciar cu regim comun.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la Aleinov A., Josan N., Camalutdinov D., Izimov C., Taniberghenov D., Muhtarov D., Micaelean A., Lazarean N. și Cunaev N. a cheltuielilor judiciare în mărime de 374960 tenghe.

Prin aceeași sentință au fost condamnați și Josan N., Camalutdinov D., Izimov C., Taniberghenov D., Muhtarov D., Micailean A., Lazarean N. și Cunaev N. în privința cărora cauza nu se examinează.

2. Ministerul Justiției a înaintat Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău un demers privind transferul condamnatului Aleinov Alexandr pentru continuarea executării pedepsei penale organelor de executare a pedepselor penale ale Republicii Moldova. Demersul înaintat fiind întemeiat pe prevederile art. 556 Cod de procedură penală al R. Moldova și art. 2-6 ale Convenției Europene asupra transferului persoanelor condamnate.

3. Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 05 octombrie 2015, a fost admis demersul Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind transferul condamnatului Aleinov A. pentru continuarea executării pedepsei cu închisoare în instituțiile penitenciare din Republica Moldova.

A fost acceptat spre executare pe teritoriul R. Moldova, fără revizuire, sentința pronunțată de judecătoria specializată interraională penală a regiunii Aktiubinsk, Republica Kazahstan din 12 august 2014, prin care Aleinov Alexandr a fost condamnat:

- în baza art.235-2 alin.(2) Cod penal al R.Kazahstan la 9 ani închisoare, cu confiscarea averii;

- în baza art. 183-1 alin.(2) lit.a), b) Cod penal al R.Kazahstan la 6 ani închisoare, cu confiscarea averii;

- în baza art. 193 alin.(3) lit.b) Cod penal al R.Kazahstan la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de antreprenoriat pe un termen de 2 ani, cu confiscarea averii;

- în baza art.325 alin.(3) Cod penal al R.Kazahstan la 1 an închisoare.

Conform art. 58 alin. (3) Cod penal al R. Kazahstan, prin absorbirea

pedepselor mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv i-a fost stabilit 9 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de antreprenoriat pe un termen de 2 ani, cu confiscarea averii, cu executarea în penitenciar cu regim comun.

S-a dispus continuarea executării pedepsei stabilite prin sentința pronunțată în privința lui Aleinov Alexandr și conform legii naționale a fost considerat condamnat: în baza art. 284 alin.(2), art.243 alin. (3) lit. a), art. 361 alin.(2) lit.b), 84 Cod penal al Republicii Moldova, prin absorbirea pedepselor mai ușoare de pedeapsa mai aspră, definitiv s-a stabilit pedeapsa de 9 ani închisoare, în penitenciar de tip închis.

Cheltuielile judiciare încasate în mod solidar de la Aleinov A. și alții în mărime de 374960 lei, urmează a fi încasată pînă la achitarea integrală a sumei stabilite.

Liberarea condiționată înainte de termen în privința lui Aleinov A. va fi posibil de aplicat la executarea efectivă a $\frac{3}{4}$ din termenul de pedeapsă stabilit, în cazul reparării integrale a daunelor cauzate de infracțiunile pentru care a fost condamnat, cu participarea la executarea, potrivit art. 234 Cod de executare, a muncilor remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului și a teritoriului, de îmbunătățirea condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, în cazul în care statul de condamnare nu va stabili alte condiții mai favorabile pentru condamnat.

4. Încheierea nominalizată a fost contestată cu recurs de avocatul Popescu D. în numele condamnatului, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri, să fie aplicată procedura schimbării condamnării, a respinge demersul Ministerului Justiției al RM în partea ce ține de acceptarea transferului în baza art. 235-2 alin.(2) Cod penal al R. Cazahstan, or, Codul penal al Republicii Moldova nu prevede răspundere penală pentru crearea și conducerea unui grup criminal și participarea la asemenea grup criminal. Totodată, a aplica art. 86 alin.(1), (2) Cod penal, art. 557 alin.(1) pct.2) și alin.(2) CPP, art. 101 din Legea nr. 37 din 01.12.2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală și a înlocui sancțiunea privativă de libertate pronunțată în statul străin cu o sancțiune prevăzută de propria lege penală pentru aceeași faptă, pentru fiecare faptă în parte pentru care a fost condamnat Aleinov A., fără a agrava situația condamnatului, precum și să respecte natura juridică și durata sancțiunii așa cum rezultă din sentința statului de condamnare.

A menționat că lui Aleinov Alexandr i-a fost agravată situația cu privire la reîncadrarea acțiunilor acestuia în baza art.284 alin.(2) Cod penal, faptă pentru care acesta nu a fost condamnat în țara de condamnare și care este prevăzută de alte norme ale Codului penal a R. Kazahstan decât cele pentru care a fost condamnat, precum și referitor la categoria și natura pedepsei aplicate, i-a fost agravat regimul de detenție. Astfel, recunoscând sentința pronunțată de organele R. Kazahstan, instanța națională nu a respectat cerințele prevăzute de art. 86 CP și a aplicat, calculînd greșit termenul pedepsei privative de libertate.

Totodată i-a fost încălcat dreptul la apărare, nu au fost respectate cerințele prevăzute la art. 556 alin.(3), nefiind asigurat dreptul condamnatului de a beneficia de un apărător ales, iar asistența juridică asigurată de stat prin numirea unui avocat din oficiu, a fost una necalificată.

La fel, în încheiere instanța nu a indicat care procedură de executare a ales-o: continuarea executării sentinței sau schimbarea condamnării.

Consideră că instanța nu a dat aprecierea tuturor circumstanțelor de fapt și de drept a temeiurilor invocate în demersul înaintat, prin urmare a agravat situația condamnatului.

5. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016, a fost respins, ca tardiv, recursul declarat de avocatul Popescu D. în numele condamnatului.

6. În motivarea soluției, instanța a menționat că, potrivit art. 449 alin.(1) lit.b) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă recursul este depus peste termen.

Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție egală pentru părțile din proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.

Potrivit prevederilor art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărîrii.

Instanța de recurs a constatat că potrivit materialelor cauzei, atît în ședința de judecată din 05.10.2015, cît și la pronunțarea încheierii din aceeași

data, a participat avocatul Negru O. în numele lui Aleinov A., care a cunoscut soluția și conținutul încheierii, fiindu-i explicat dreptul și termenul de atac a acesteia.

La 16.10.2015 avocatului Negru O. i-a fost expediată copia încheierii nominalizate, iar recursul asupra încheierii a fost declarat de avocatul Popescu D. în numele lui Aleinov A., la 16.12.2015.

Prin urmare, instanța a conchis că recursul este declarat peste termen iar recurentul nu a invocat careva motive întemeiate pentru care a omis termenul de atac, și nu a prezentat probe concludente ce ar servi drept temei de repunere în termen a recursului.

7. La 23 februarie 2016 avocatul Popescu D. a depus o cerere privind repunerea în termen a recursului înaintat anterior, făcând referire la art. 439 alin.(2) CPP, care stipulează că data de la care curge termenul recursului, repunerea în termen, declararea peste termen a recursului și retragerea recursului se reglementează de prevederile art. 402-407, care se aplică în mod corespunzător.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2016, a fost respins, ca fiind inadmisibilă, cererea avocatului Popescu D. în numele lui Aleinov A.

9. Împotriva deciziei instanței de apel din 12.01.2016 a declarat recurs în anulare avocatul Popescu D. în numele lui Aleinov A., care a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de recurs pe motiv că nu a fost judecat fondul recursului.

În argumentarea cerințelor a invocat că, potrivit materialelor cauzei, prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01 decembrie 2015, instanța a înlăturat omisiunea vădită potrivit art. 250 CPP, comisă în încheierea din 05.10.2015.

Recursul împotriva acestei încheieri a fost depus la 16.12.2015, iar potrivit art. 439 alin.(1) CPP, termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac apelul este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii. Astfel, în așa mod a fost respectat termenul prevăzut la art. 231 CPP.

Consideră că instanța neîntemeiat a indicat că avocatul a omis termenul pentru declararea recursului, fiind încălcat vădit dreptul la un recurs efectiv.

Totodată neîntemeiat a fost respins recursul, ca tardiv, împotriva încheierii din 05.10.2015.

În acest sens, recurentul a motivat faptul declarării recursului, sub aspectul că termenul de recurs începe a curge de la data înștiințării persoanei condamnate despre încheierea motivată, deoarece Aleinov A. nu a participat la examinarea cauzei, lipsa acestuia fiind motivată prin faptul că execută pedeapsa în Republica Kazahstan.

Mai mult ca atât, recurentul a invocat aceleași argumente care le-a indicat anterior în recurs.

10. Referință asupra recursului în anulare a declarat procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece nu îndeplinește cerințele legale de conținut, menționând că recurentul nu și-a motivat recursul prin prisma art. 453 Cod de procedură penală, sub aspectul casării hotărârii recurate în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei și anume care viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești *după epuizarea căilor ordinare de atac*.

Reieșind din prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Colegiul penal menționează, că noțiunea de „*hotărâri judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac*” nu cuprinde încheierile adoptate de către judecătorul de instrucție, dar se referă la sentințele adoptate de instanțele de judecată, care au parcurs căile ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea a II-a a Codului de procedură penală – *calea apelului și a recursului ordinar*.

Circumstanțele enunțate atestă că, încheierea judecătorului de instrucție, inclusiv cele atacate de recurent, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, care pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar

recursul declarat este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărîre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

12. Reieșind din cele expuse, ținînd cont de prevederile art. 432 alin. (2) pct.4), art. 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Popescu Dorin în numele lui Aleinov A., împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2016, în privința condamnatului *Aleinov Alexandr*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 august 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecătorii

Constantin Alerguș

Ion Guzun